

5 Metody vyhledávání

5.1 Asociativní vyhledávání

5.1.1 sekvenční

Pole se sekvenčně prochází = od začátku do konce prvek po prvku :-)))

Pole nemusí být seřazeno.

K urychlení se používá metoda zarážky. Z cyklu while ($A[i] \neq X \ \& \ i < n$) můžeme podmínku $i < n$ přesunout za cyklus a to tak, že na konec pole vložíme hledaný prvek, čili ten se vždy najde a nemůžeme z pole s indexem vyjet. Pokud $i = n$ našli jsme vložený prvek a tedy X v poli není. Pokud je $i < n$, hledaný prvek je na pozici i .

$T_{\min}(n) = 1, T_{\max}(n) = O(n)$

$T_{\text{avg}}(n) = T_{\text{konst}} + T_{\text{VAR}} \cdot (n+1)/2 = O(n)$, kde $n+1/2$ značí případ, kdy projdeme polovinu všech dat

Pokud se bude vyhledávat často, vyplatí se pole na začátku seřadit a pak rychle vyhledávat (viz další metody).

5.1.2 binárním půlením

Pole musí být seřazeno.

Rekurzivní alg:

1. vezmu prvek v polovině pole
2. když je to hledaný prvek skončil jsem
3. když je hledaný prvek menší než ten co jsem našel v polovině pole, беру jako nové pole pro hledání už jen pouze levou polovinu a pravou zahodím. Když je prvek větší, tak беру jen pravou polovinu původního pole.
4. pokud je nové pole prázdný interval končíme = prvek v poli není
5. pokračuj rekurzivně 1. krokem

Iterační alg. vypadá tak, že mám index levého a pravého kraje pole (L a P). Jedu v cyklu, když je v půlce větší prvek než hledaný $A[(L+P)/2] > X$, posunu pravý index pole $P = (L+P)/2 - 1$. V opačném případě posouvám levý $L = (L+P)/2 + 1$. Cyklus se opakuje dokud nenaleznu a $L \geq P$

$T_{\min}(n) = 1, T_{\max}(n) = O(\log_2 n)$,

$T_{\text{avg}}(n)$ se nedá určit jednoznačně průměrem, protože pravděpodobnost nalezení prvku nepřímoúměrně závisí na počtu prvků prohledávaného pole a ten je v každém kroku o polovinu menší. Platí, že $T_{\max}(n) - 1 < T_{\text{avg}}(n) < T_{\max}(n)$. Prakticky to znamená, že se hledaný prvek nalezne v posledním kroku půlení. Toho využil Dijkstra a z cyklu vyhodil test na nalezení prvku $A[(L+P)/2] = X$ (test se přesunul za cyklus = pokud X v poli bylo, je na $A[L]$ nebo $A[P]$ podle toho jaká byla použita podmínka pro posun L a P při půlení) tím se počet operací v cyklu snížil o třetinu a celková časová složitost klesla (nikoliv však řádově).

5.1.3 interpolační

Používá se v setříděné posloupnosti se znalostí pravděpodobnosti rozložení jednotlivých hodnot (interpolační předpokládá rovnoměrné rozložení hodnot, ale může být i jinak). Princip je podobný jako v binárním půlení, jen s tím rozdílem, že hodnotu netestuji v polovině pole, ale v jiném zlomku. Pro rovnoměrné rozložení na

indexu: $(X - A[L]) \cdot \frac{(R - L)}{(A[R] - A[L])}$. Ten zlomek udává „hustotu“. Snažíme se to tedy rozdělit někde tam, kde se

asi bude nacházet ten prvek s hodnotou X . Složitost je pak $\log_2 \log_2 n$.

5.1.4 binární vyhledávací stromy

Binární vyhledávací strom je kořenový uzlově ohodnocený binární strom takový, že pro každý vnitřní uzel v s levým synem v_L a pravým synem v_P platí: $H(v_L) \leq H(v) \leq H(v_P)$. $H(v)$ je ohodnocení uzlu v .

Hledání je asi jasné po 5 letech na FELu ne? To nebudu popisovat :-)))

$T_{\min}(n) = 1, T_{\max}(n) = T_{\text{avg}}(n) = O(\log_2 n)$

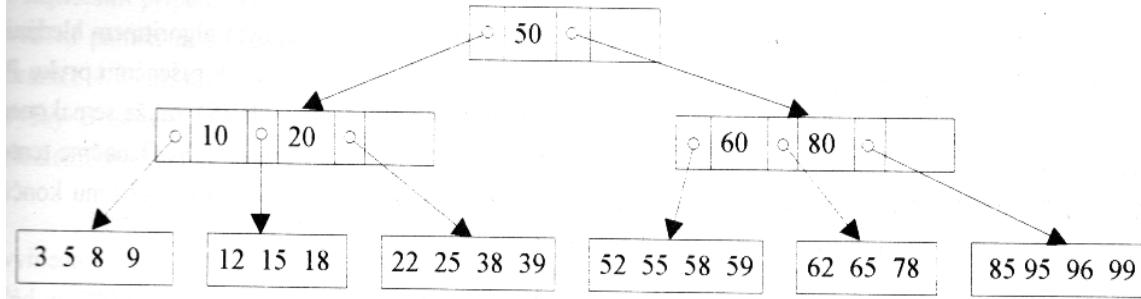
Toto však platí jen pro výškově vyvážené stromy. Těch je několik: (AVL, B, 1-2)

B-strom je stromová datová struktura, používaná pro uchovávání dat a vyhledávání v nich. Operace přidání, vyjmutí i vyhledávání probíhají v logaritmicky omezeném čase. Tato struktura je často využívána pro databázové aplikace. B-strom je speciální případ (a,b)-stromu, který poskytuje větší volnost ve volbě minimálního a maximálního počtu potomků.

Def: B-stromem stupně m nad vyhledávacím prostorem $S = \{p_1, \dots, p_n\}$ rozumíme strom, splňující následující podmínky:

1. Každý uzel kromě kořene a listu má nejméně m a nejvýše $2m$ prvků p_i .
2. Všechny cesty od kořene k listům jsou stejně dlouhé.
3. Pro každé p_j v podstromu odpovídajícímu odkazu $p_i - 1$, platí $p_j < p_i$
4. Pro každé p_k v podstromu odpovídajícímu odkazu p_i , platí $p_k > p_i$

V principu se jedná o $(2m)$ -ární strom, kde jednotlivé uzly obsahují minimálně m a maximálně $2m$ prvků. Každý uzel obsahuje $x + 1$ ukazatelů na podstromy nižší úrovně, kde x je počet prvků p_i v uzlu. Strom je organizován takto:

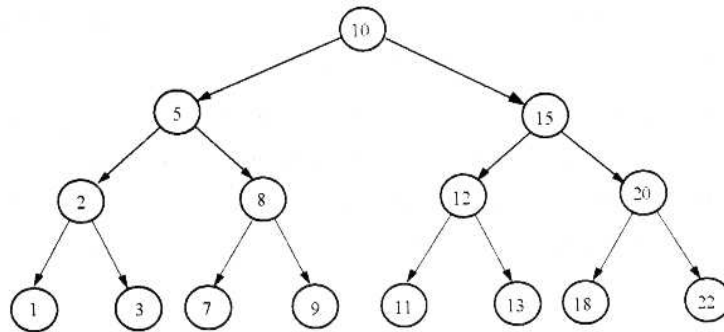

obr. 6.11 B-strom řádu 2

Pěkný animovaný obrázek jak se v něm hledá je na <http://www.bluerwhite.org/btree/>

Problém je při jejich tvorbě, aby byly vyvážené. U AVL se používá jednoduchá a dvojitá rotace. Vyvažování je úplně brutální na popis, to snad ani nemůžou chtít.

BVS:

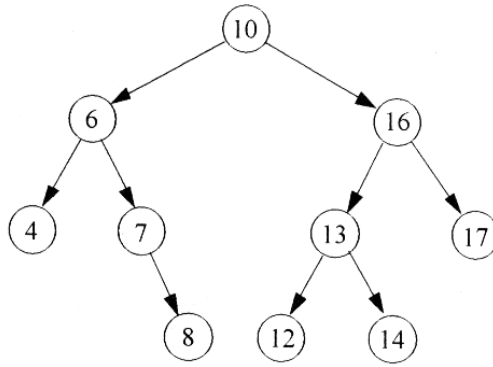
obr. 4.2 BVS množiny $S = \{1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 20, 22\}$

- reprezentují uspořádanou množinu $S \subseteq U$, $S = \{k_1, k_2, \dots, k_n\}$, je kořenově ohodnocený binární strom s množinou uzlů V , $|V| = na$ ohodnocením β takovým, že: 1) $\beta(v) = k_i$, $v \in V$, $k_i \in S$; 2) Pro každý uzel v , který není listem a pro každý uzel v_L , resp. v_P v levém resp. v pravém podstromu s kořenem v platí $\beta(v_L) \leq \beta(v) \leq \beta(v_P)$.

Rušení uzlu: 1) uzel má 1 syna – rušený uzel nahradíme synem. 2) uzel má 2 syny – nahrazujeme nejbližším nižším prvkem (prvkem z nejpravější větve levého podstromu) nebo nejbližším vyšším (z nejlevější větve pravého podstromu)

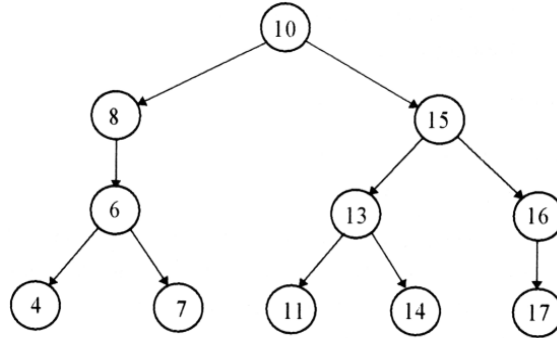
Složitost: čas. slož. NAJDI, VLOZ, ZRUS v nejhorším případě dána délkou nejdelší větve v BVS. U pravidelného BVS – $Q(n) = D(n) = I(n) \approx \log_2(n+1)$

AVL-strom (71): Výškově vyvážený strom. BVS je AVL právě tehdy, když se výšky levého a pravého podstromu každého uzlu liší nejvýše o 1. Výška AVL stromu je max. o 45% větší než výška BVS.

obr. 4.5 Výškově vyvážený AVL strom

1-2 strom (74): klasický BVS s 1) všechny listy mají stejnou vzdálenost od kořene; 2) uzel, který má jednoho syna, má „bratra“ se dvěma syny.

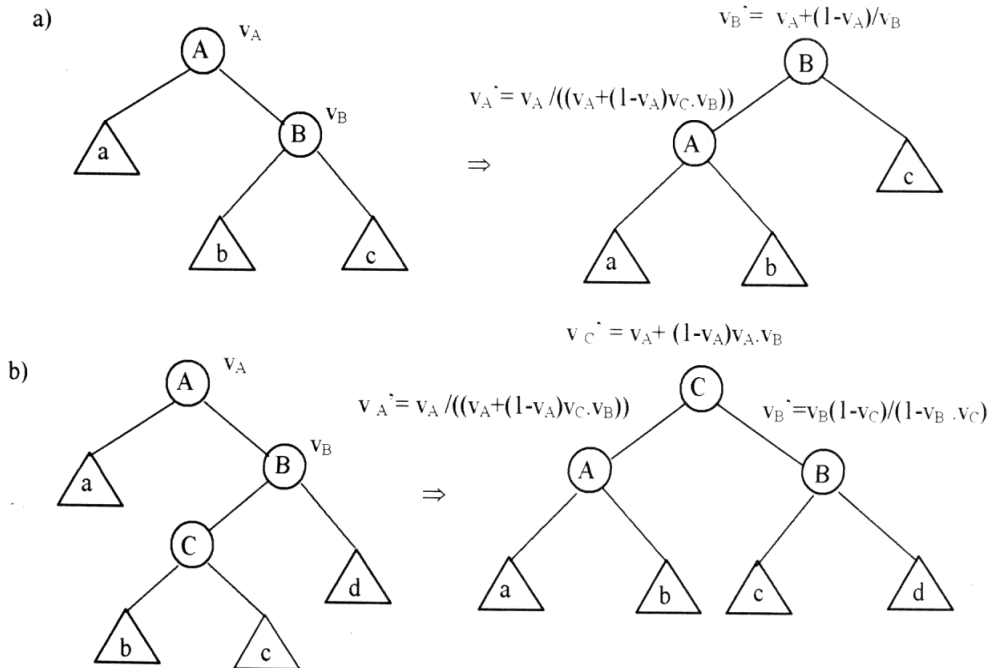
obr. 4.8 1-2 strom

Váhově vyvážené stromy. Spočívá ve vyvážení počtu uzlů levého a pravého podstromu každého uzlu. Váha uzlu se definuje jako:

1. $v(u) = \frac{1}{2}$ pro list
2. $v(u) = (1 + \text{počet\_uzlů\_levého\_podstromu}) / (1 + \text{počet\_uzlů\_stromu\_s\_kořenem\_}u)$

BVS má ohraničené vyvážení α , $0 \leq \alpha \leq 0.5$, jestliže pro každý uzel platí $\alpha \leq v(u) \leq 1 - \alpha$. Ideálně vyvážený strom má $\alpha = \frac{1}{2}$ (pak se jedná o „pravidelný“ BVS). Např. kořen na obrázku 4.8 (1-2 stromy) má váhu $v(u_{10}) = 5/12$ nebo $v(u_{16}) = 1/3$, $v(u_8) = 4/5$.

Váhově vyvážený strom (75): vyvážení počtu uzlů levého a pravého podstromu.

obr. 4.9 Transformace na váhově vyvážených stromech a) jednoduchá rotace. b) dvojitá rotace

Ohraničené vyvážení α , $0 \leq \alpha \leq 0.5$, jestliže pro každý uzel platí: $\alpha \leq \rho(u) \leq 1 - \alpha$. Složitost hledání max. 2x ideálně vět. BVS. Čím menší α tím méně vyvažování, ale delší hledání.

5.2 Adresní vyhledávání

Adresní metody jsou založeny na výpočtu adresy hledaného prvku z klíče.

5.2.1 přímý přístup

Def: Necht' vyhledávací prostor S je v souvislém intervalu adres $A[a_{\min}, \dots, a_{\max}]$ a hodnoty klíčů tvoří souvislý interval $K[k_{\min}, \dots, k_{\max}]$. Pak zřejmě můžeme nalézt funkci $f: K \rightarrow A$, $f(k)=a$, která jednoznačně přidělí klíči z K adresu z A .

f je např: $f(k) = (k - k_{\min}) + a_{\min}$

Takovouto implementaci nazýváme přímým přístupem. Je to ideální implementace neboť všechny operace (najdi, vlož, smaž) mají konstantní časovou složitost $T(n) = O(1)$. Bohužel reálné úlohy málokdy vyhovují podmínkám přímého přístupu neboť rozsah identifikačních klíčů (mohutnost universa) je mnohem větší než adresní prostor.

5.2.2 rozptylovací funkce

Def: Necht' K je množina klíčů a A je souvislý adresní prostor. $|K| \gg |A|$. Pak zobrazení $h(k) = a$, $k \in K$, $a \in A$, nazveme **rozptylovací funkcí** (hash function = hešovací funkce). Různé klíče k_1 a k_2 pro něž platí $h(k_1) = h(k_2)$ nazveme **synonymy** a jejich zobrazení **kolizí**.

Problém je jak navrhnout hashovací funkci aby generovala co nejméně synonym při optimálním využití paměťového prostoru.

5.2.3 zřetězené a otevřené rozptylování

Kolize se řeší v zásadě 2 způsoby:

Zřetězením synonym (pole neobsahuje prvek, ale frontu prvků)

$T_{\max}(n) = O(n)$ = v nejhorsím případě rozptylovací fce. generuje samá stejná synonyma = úloha přejde v případě hledání v seznamu.

Vyhledávací prostor je reprezentován řetězy synonym a polem V . První prvek $h(k)=a$ se nachází v prvku $V(a)$.

Alg. hledání: 1) výpočet rozptyl. fce $h(k) \Rightarrow$ adresa začátku retezů, 2) vyhledání prvku v retezů. Časová složitost bude dána časem výpočtu funkce $h(k)$ a časem k nalezení. Asympt. Složitost operace je v $Q_{\max}(n) = O(n)$, $n=|S|$

Průměrná: při rovnoměrném pokrytí budou mít všechny retezů delku n/m . $Q(n)=t_h+t_c(n/2m)$, asymptoticky:

$Q_{\text{avg}}(n)=Q(t_h+t_c n/2m)=O(n)$. Průměrná délka synonym = **poměr plnění $\beta=n/m$** , m =poc. retezů synonym (velikost V), n =počet kliců, např. $\beta=0.5$ bude $Q_{\text{avg}}=1.25$

Otevřeným rozptylováním = rozptylování s otevřenou adresací (prvky se sekvenčně ukládají do pole na první volnou pozici) hešovací fce není již proměnou klíče, ale ještě kroku opakování. Když chci vložit prvek a zjistím, že už tam je synonymum, zvednu i a znovu počítám hash fci. Nejjednodušší fce vypadá takto:

$$h(k,i) = (k + i) \bmod m$$

někdy také

$$h(k,i) = (h_1(k) + i) \bmod m$$

nejčastěji však

$$h(k,i) = (h_1(k) + i * h_2(k)) \bmod m$$

$$\text{např: } h(k,i) = ((k \bmod 7) + 3i) \bmod 7$$

Průměrná složitost vyhledání s otevřeným rozptylováním v poli s plněním $\beta=n/m$ je:

$$O(T_{\text{avg}}(n,m)) = 1/\beta * \ln(1 / (1 - \beta))$$

Výhody: Není potřeba dynamicky přidělovat paměť, vytvářet nový prvky pro reprezentaci zřetězeného seznamu. Vystačíme si pouze s polem V .

Nevýhody: Horší T_{avg} , Počet klíčů je omezen m (velikostí V)

5.3 Vícerozměrné vyhledávání

K - rozměrný vyhledávací prostor:

Necht' $U = U_1 \times U_2 \times \dots \times U_k$, $|U_i| = u_i$, $i=1\dots k$

K -rozměrný vyhledávací prostor je množina $S = \{p_1, \dots, p_k\}$, $p_j = [k_{1j}, \dots, k_{kj}, h_j]$, k_{ij} je z U_i , $j = 1\dots n$, $i=1\dots k$

K = rozměr vyhl.prostoru

n = mohutnost vyhl.prostoru

k_{ij} = i -tý klíč prvku p_j

$h_j = \text{hodnota prvku } p_j$

Lexikografické uspořádání

Porovnávám klíčů od začátku dokud jsou stejné, až na pozici i narazím na různé klíče, tak p je menší nežli $q \Leftrightarrow$ klíč p_i je menší nežli klíč q_i

Příklad: „karel“ je menší než „karla“

5.3.1 vyhledávání na úplnou shodu

Dotaz, zda prvek s klíči $[k_1 \dots k_k]$ je prvkem vyhled.prostotu S .

Analogie s geometrií = zda je prvek v prostoru

Nejjednodušší je sekvenčně $T(n,k) = O(n,k)$

Za použití lexikografického uspořádání jsme K rozměrný problém převedli na jednorozměrný a můžeme použít metodu binárního půlení.

Pak $T(n,k) = O(k * \log_2 n)$

5.3.2 částečnou shodu

Jsou dány hodnoty některých z klíčů, např. $[? k_2 ? k_4]$, hledají se všechny prvky z S , jejichž klíče jsou shodné se zadanými klíči.

Analogie ve 2D prostoru = $[3 ?]$ všechny body v přímce se souřadnicí $x = 3$

Nejjednodušší je sekvenčně $T(n,q) = O(n,q)$, kde $q =$ počet zadaných klíčů k porovnávání. Pokud je jedním z daných klíčů první klíč a pole je lexikograficky uspořádané, můžeme k omezení výsledku použít nejprve binární hledání podle prvního klíče a teprve poté z výsledku sekvenčně hledat podle ostatních klíčů.

Pokud na začátku srovnáme jednotlivé klíče odděleně – vytvoříme indexy – můžeme pro každý hledaný klíč samostatně použít binární půlení. Tím dostaneme množinu potencionálních výsledků a z ní pak hledáme průnik přes všechny dané klíče.

5.3.3 intervalovou shodu

Jsou dány intervaly hodnot klíčů $\langle k_{\min} ; k_{\max} \rangle$ všech nebo opět jen některých klíčů a hledají se prvky S jejichž klíče leží v zadaných intervalech.

Analogie 2D = $\langle 1;3 \rangle ; ?$ všechny body se souřadnicí x mezi 1 a 3 (úsečka)

Nejjednodušší je sekvenčně $T(n,q) = O(n,q)$, $q =$ počet zadaných intervalů klíčů k porovnávání. Stejně jako na částečnou shodu, akorát výsledek není vždy jeden prvek ale interval. Hledáme buďto stejnou hodnotu nebo pro dolní mez nejbližší vyšší klíč a pro horní nejbližší nižší.

5.3.4 vyhledání nejbližšího souseda

Předpokládejme že na univerzu U je dána metrika ρ , to je relace pro kterou platí: když p_1, p_2, p_3 jsou z U

$$\rho(p_1, p_2) = \rho(p_2, p_1)$$

$$\rho(p_1, p_2) \geq 0$$

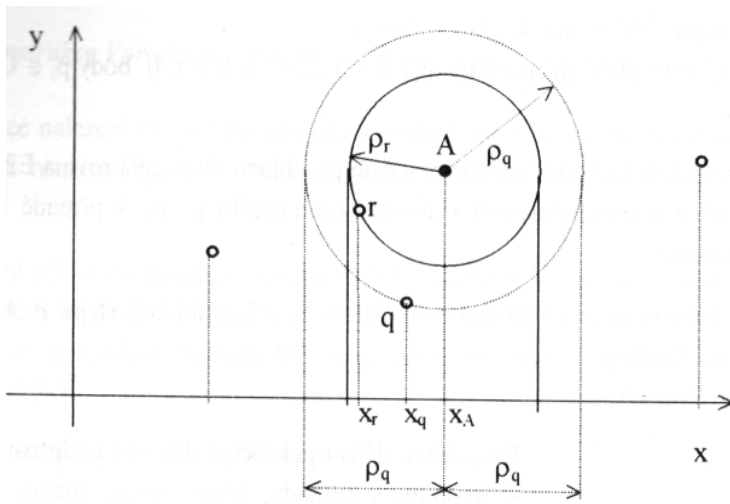
$$\rho(p_1, p_3) \leq \rho(p_1, p_2) + \rho(p_2, p_3) \text{ (to jest trojúhelníková nerovnost)}$$

Je dán prvek p z U a hledáme prvek q z S , který je v dané metrice ρ nejbliže prvku p , to jest pro každé $r \neq p$ je $\rho(p, q) \leq \rho(p, r)$

K vyhledávání nejbližšího souseda se používá:

Naivní řešení: hledáme-li nejbližšího souseda uzlu u můžeme vypočítat vzdálenost od každého jiného bodu náležejícího naší množině. Složitost takového počínání je $O(n)$, kde n je počet prvků.

Metoda projekce: každá snaha o urychlení naivního řešení vede před omezení prohledávacího prostoru. Jednou možností je projekce do jedné ze souřadnicových os. Celý algoritmus sestává ze tří kroků. 1) najdeme nejbližšího souseda v projekci do některé ze souřadnicových os. 2) vybereme dalšího souseda v projekci x tak, že $(|x_A - x_r| \leq \rho_{\min}) \& (\rho_r < \rho_{\min})$. 3. Jestliže takový bod neexistuje, hledaným nejbližším sousedem je poslední nalezený soused z bodu 2. V opačném případě obsahuje graf jediný bod a nejbližší soused neexistuje. První krok realizujeme v $O(\log_2 n)$ krocích. Složitost druhého kroku je konstantní. Celková složitost je tedy $O(k + \log_2 n)$, kde k je počet opakování kroku 2. Zřejmě $k_{\min} = 1$ a $k_{\max} = n$.

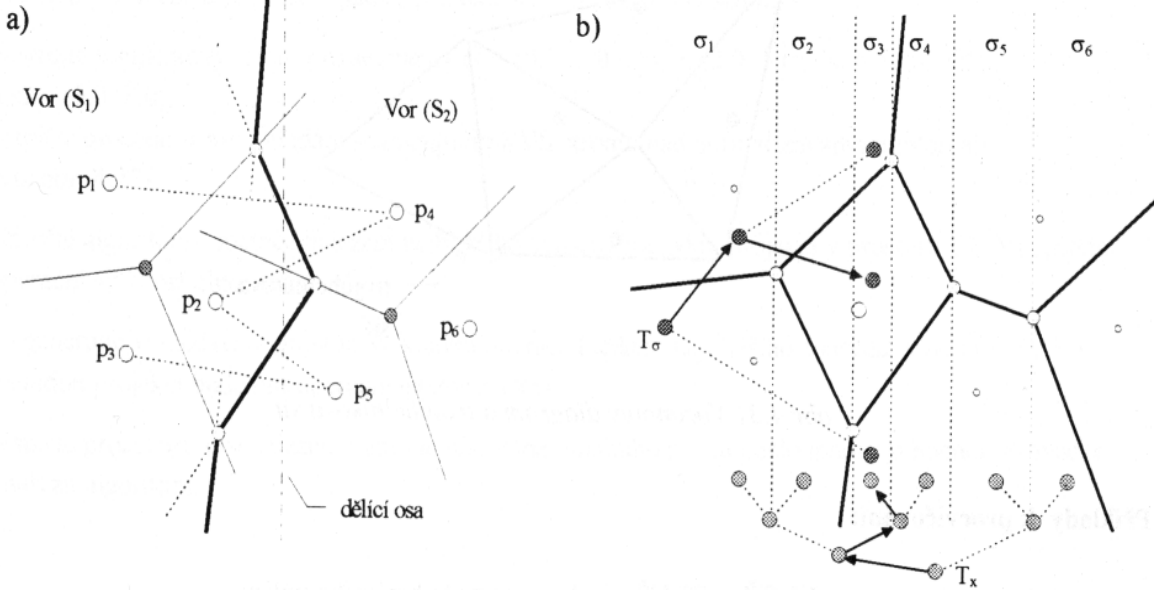

obr. 4.8 Hledání nejbližšího souseda metodou projekci

Voroniov diagram (VD), konstrukce, jak zjistím nejbližší body nového vloženého bodu

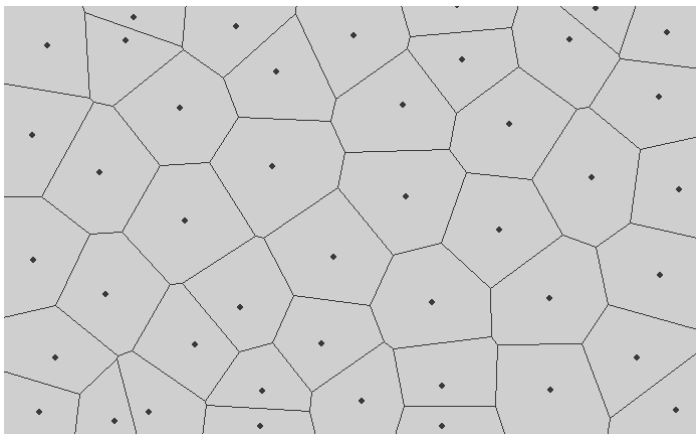
$S = \{p_1, \dots, p_n\}$ = množina bodů. $H(p_i, p_j)$ = polorovina ohraničená osou úsečky p_i, p_j obsahující bod p_i . Průnik polorovin $V(i) = \bigcap_{j \neq i} H(p_i, p_j)$ je Voroniov polygon. Soustava $\text{Vor}(S)$ je VD. Je to [1] planární graf [2] každá oblast O_i je konvexní [3] obsahuje $|V| = n$ oblastí [4] každý uzel má stupeň alespoň 3 [5] obsahuje $O(n)$ uzlů a hran [6] pro všechny body platí $(p_i, p_j) \leq (p_j, p_k)$, $k = 1, 2, \dots, n$, $k \neq i$, tj. body $p_j \in O_i$ mají nejbližšího souseda bod p_i .

Konstrukce: 1) rozdělit prostor přímkou kolmou na osu x na s_1 a s_2 stejné mohutnosti 2) rekurzivně vytvoř $\text{Vor}(s_1)$ a $\text{Vor}(s_2)$ 3) vytvoř $\text{Vor}(s) = \text{Vor}(s_1) + \text{Vor}(s_2)$. **Nejbližší soused:** 1) vertikálními přímkami procház. uzly sestavit pasy a nad nimi vyvážený BVS T_x 2) každý pas se rozdělí hranami Nad těmito částmi sestavit vyvážený BVS T_σ . 1) ve stromu T_x vyhledej k danému A pas σ_i 2) ve stromu T_σ vyhledej část obsahující bod $A \Rightarrow$ oblast VD příslušející bodu $p_i \in S$.

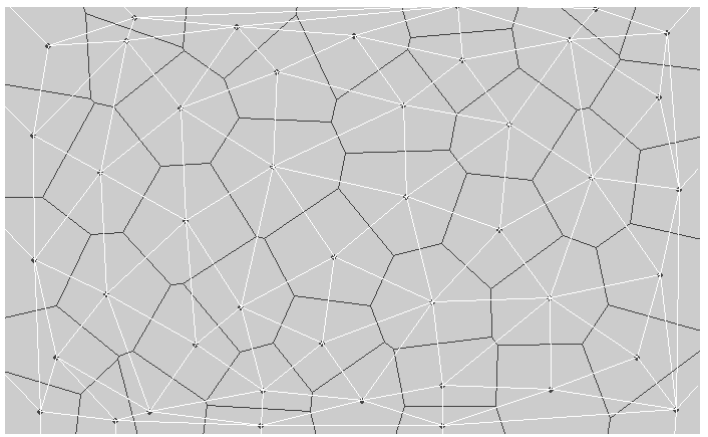

4.30 Konstrukce Voroniovova diagramu a hledání nejbližšího souseda ve Voroniově diagramu

Pamět složitost je n^2 ,
 $T(n) = \log_2 n$

Voronoi diagram

Triangulace z voroniova diagramu

5.3.5 vyhledávací stromy pro vícerozměrné vyhledávání

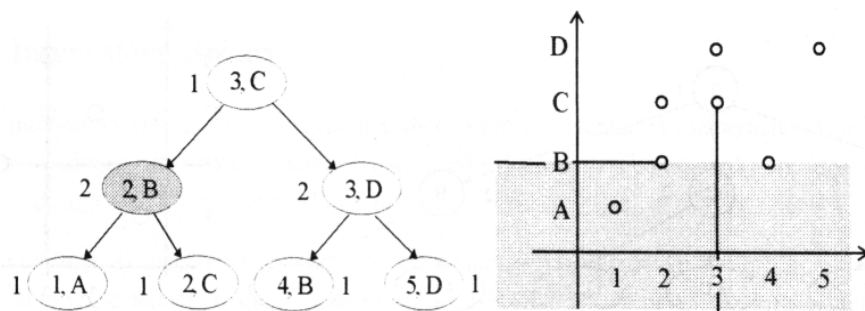
BVS založený na lexikograf.uspoř. – klasický BVS – Dobrý pro hledání na úplnou shodu a na částečnou podle prvního klíče.

$$T(n) = \log_2 n$$

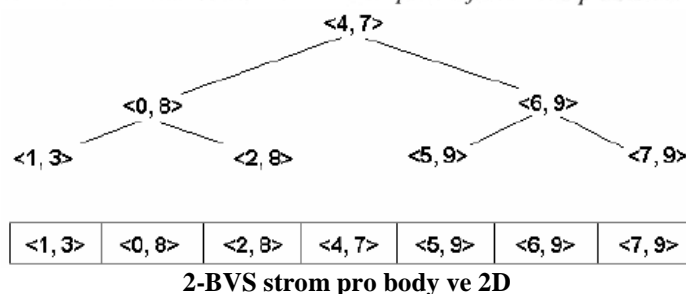
K-BVS strom = při stavbě se porovnávají jen d -té složky prvku (d -té klíče), této hodnotě d se říká **diskriminátor**. Diskriminátor je součástí ohodnocení uzlu a odvozuje se ze vzdálenosti uzlu od kořene L . Ohodnocení uzlu je pak $\gamma(u) = [p_u, d]$, $p_u = [p_1 \dots p_d \dots p_k]$, $d = (L \bmod k) + 1$

V každém hladině stromu se tedy v uzlu rozhodujeme podle d -tého klíče. Pokud je v uzlu d -tý klíč stejný rozhodujeme se podle dalšího tedy $(d+1 \bmod k)$

Hledání probíhá tak, že hledáme stejné ohodnocení v d -tém klíči a když ho naleznem, tak testujeme ostatní klíče.

obr. 4.22 D-BVS strom a odpovídající dělení prostoru

2-BVS strom pro body ve 2D

V nejhorším případě, kdy se uzly v každém d shodují a průměrně se porovnává $(k+1) / 2$ (polovina) ze zbylých k klíčů, je $O(n) = (k+1) / 2 * \log_2(n+1)$

Pokud se však v d nikdy neshodují, bude

$$O(n) = \log_2(n+1)$$

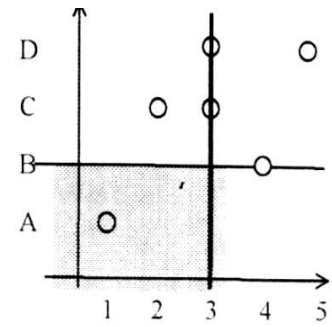
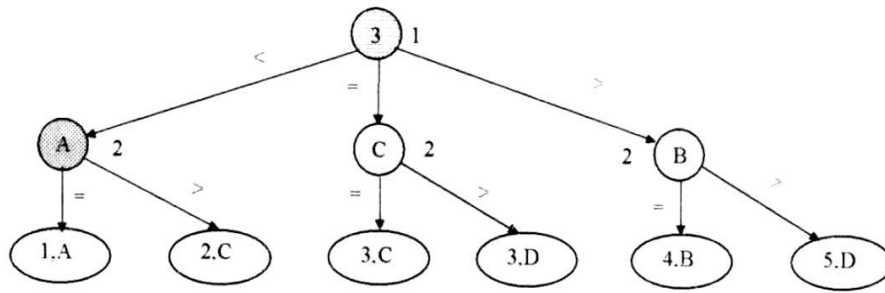
DD-strom (alias KD strom)

Jako K-BVS (D-BVS) se v každé hladině mění diskriminant. Každý uzel má (může mít) 3 syny – menší, větší, roven (menší a větší se označují jako vlastní synové). Listy reprezentují vyhledávací prostor. Směrem k listům se snižuje v menších a větších podstromech mohutnost vyhled. prostoru. V podstromu rovnosti se snižuje dokonce řád.

Pro ideálně vyvážený KD-strom platí hledání na úplnou shodu

$$T(n) = O(k + \log_2 n)$$

Ideální KD-strom lze zkonstruovat v čase $n \log_2 n$

obr. 4.23 DD-strom a odpovídající dělení prostoru

Intervalové stromy (K-IS)

Je vhodný pro intervalovou shodu.

Příklad jednorozměrného intervalového stromu (1-IS)

1. vytvoříme obousměrně zretezený seznam serazených prvků
2. nad tímto seznamem vygenerujeme vyvážený BVS, prvky seznamu budou listy v čase $O(n \log_2 n)$

1-BVS má paměťovou složitost $S(n) = O(2n) = O(n)$

Hledání intervalu:

1. Najdi hodnotu $p \leq K_{\min}$
2. i f $p > K_{\max}$, pak je množina hledaných prvků prázdná, jinak počínaje $K_{\min}$ vybíráme prvky do $K_{\max}$

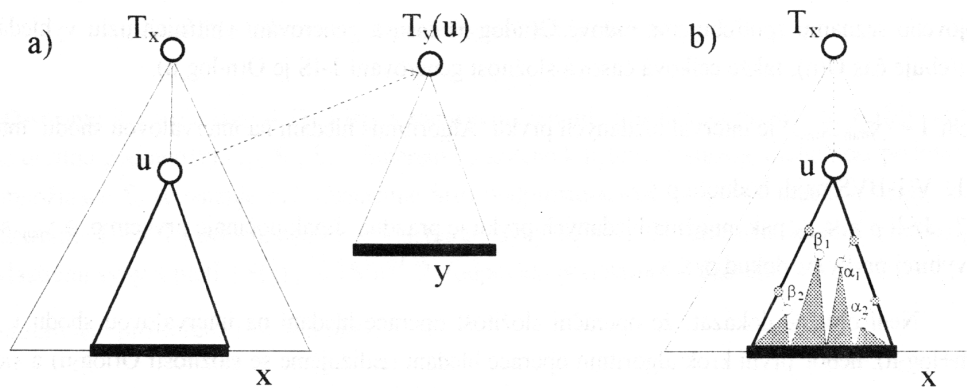
$T(n) = O(m + \log_2 n)$, kde m je počet nalezených prvků

Generování vícerozměrného K-IS

2-IS:

1. Vygeneruj 1-IS strom T_1 dle souřadnice K_1

2. Každému vnitřnímu uzlu u přiřad jednorozměrný IS T_2 s kořenem v u generovaný dle K_2 nad množinou bodů příslušejících listům podstromu T_1 v u

obr. 4.25 Dvozměrný intervalový strom - a) konstrukce stromu.

b) hledání na intervalovou shodu

Hledání v K-IS:

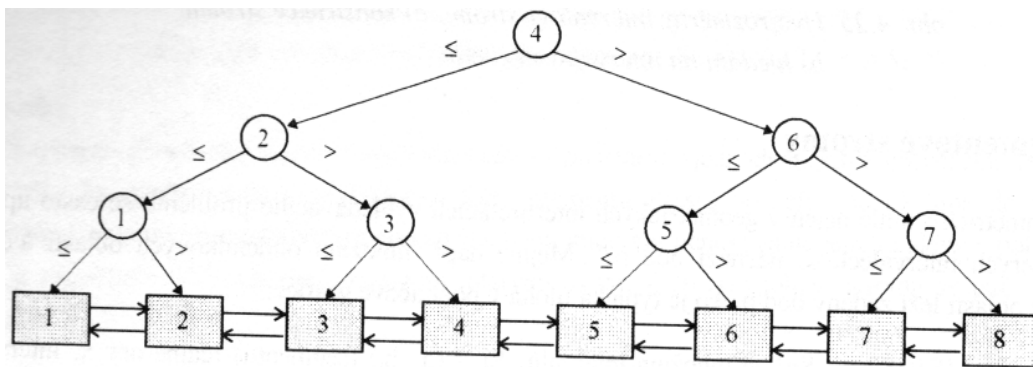
1. Vyhledej v T_1 dolní a horní mez intervalu $K_{1\min}, K_{1\max}$ (zajímá nás uzel u , ve kterém se dělí cesty k $K_{1\min}$ a $K_{1\max}$)
2. Označme A_1 až A_S levé syny uzlu ležících na cestě k $K_{1\min}$ pod uzlem u
3. Označme B_1 až B_S pravé syny uzlu ležících na cestě k $K_{1\max}$ pod uzlem u
4. Intervalové stromy $T_2(A_i)$ a $T_2(B_i)$ zaručeně pokrývají interval $K_{1\min}, K_{1\max}$
5. Hledej na shodu intervalu $K_{2\min}, K_{2\max}$ v jednorozměrných stromech $T_2(A_i)$ a $T_2(B_i)$

Paměťová složitost 2-IS je $O(n \log_2 n)$

$T(n) = O(m + \log_2^2 n)$

V obecném K-IS je $S(n) = O(n * \log_2^{k-1} n)$ a $T(n) = O(m + \log_2^k n)$

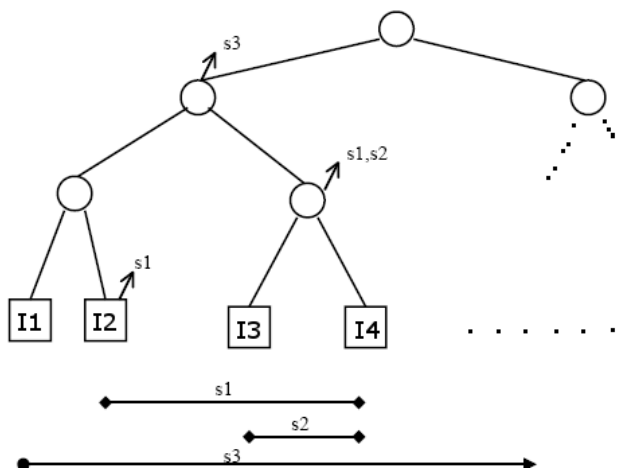
obr. 4.24 Jednorozměrný intervalový strom

Segmentové stromy

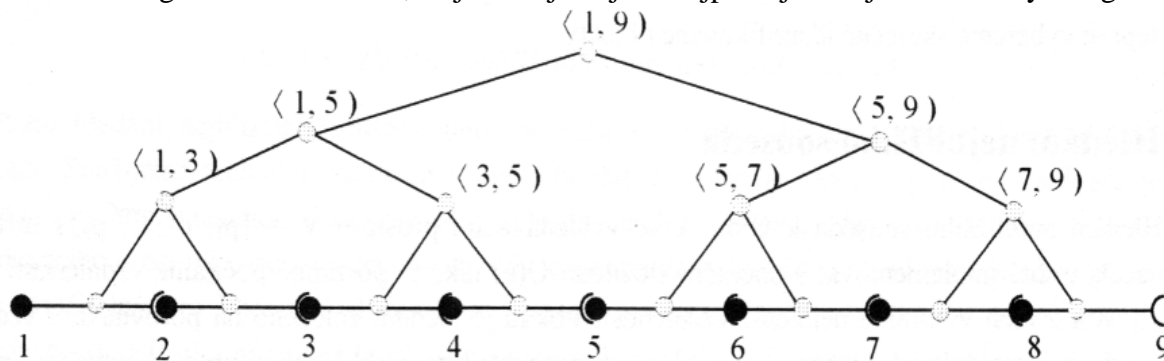
Prevažně v grafice se uplatňují dotazy „ve kterých intervalech se nachází bod P “ ?

Nechť S je množina intervalů $\langle A_i, B_i \rangle$ (segmentů) osy x , intervaly nemusejí být disjunktní, segmentový strom nad S sestrojíme takto:

1. Seřadíme všechny levé i pravé koncové body A_i, B_i
2. Označíme seřazenou posloupnost $P = (x_1, x_2, \dots, x_{2n})$, P dělí osu x na intervaly
3. Nad intervaly sestrojíme vyvážený BVS tak, že listy stromu budou jednotlivé intervaly, každému vnitřnímu uzlu u přiřadíme interval I_u , který vznikne sjednocením intervalů všech potomků u
4. Uzel u ohodnotíme množinou všech intervalů z S takových, že
  - a) obsahují celý interval I_u
  - b) neobsahují celý interval I otce uzlu u

Ohodnocení uzlu lidskou řečí :-), „Uzel u je ohodnocen segmentem s_i pokud je v něm celý obsazen, ale zároveň otec uzlu u v segmentu s_i celý obsazen není. Např. I_2 je celý v s_1 a s_3 . Je však ohodnocen pouze s_1 protože jeho otec celý v s_1 není. Nemůže být ohodnocen s_3 protože otec je celý v s_3 (ba dokonce jeho děd :-). To že je celý obsazen v segmentu s_i znamená, že jeho nejlevější a nejpravější list jsou intervaly v segmentu s_i .”

obr. 4.27 BVS nad normalizovanými intervaly

5.4 Operační a paměťová složitost algoritmů vyhledávání

	$O(T_{avg}(n))$	$O(S(n))$
Asociativní		
sekvencní	N	N
bin. Pulení	$\log_2 n$	N
Interpolacní	$\log_2 \log_2 n$	N
Adresní		
Prima adresace	$1 = \text{konst.}$	$ U = \text{cele universum} = \text{vsechny mozne klice}$
Zretezené rozptyl.	$n/2m = O(n)$	$n + m \cdot \text{velikost(ukazatele)}$
Otevřené rozptyl.	$1/\beta * \ln(1/(1-\beta))$	$m = \text{pokryje pouze } m \text{ klicu}$
Vicerozmerne	$O(T_{avg}(n,k))$	$O(S(n,k))$
Uplná shoda		
Sekvencní	n, k	N
Binární podle lexikal. Uspořádání	$k * \log_2 n$	N
Částečnou shodu		
Sekvencně	n, q ($q = \text{pocet zadanych klicu}$)	N
intervalovou shodu		
Sekvencně	n, q ($q = \text{pocet zadanych intervalu}$)	N
nejbližšího souseda		
Naivní řešení	n	
Projekce	$k + \log_2 n$	
Voroniov diagram	$\log_2 n$	n^2
stromy		
K-strom (D-strom)	$\log_2(n+1)$	???
KD-strom (DD-tree)	$k + \log_2 n$	???
K-IS intervalovy	$m + \log_2^k n$	$n * \log_2^{k-1} n$
Segmentový strom	$q + \log_2 n$ (q je počet nalezených řešení)	$n * \log_2 n$